

Jättens säck.

Jean,

59 C Br.

National Library
of Sweden

JEAN.

Roma
Sv.
1877

Jättens säck.

Karl Johan, Sy-Tildas äldste pojke, stod ute på backen och högg julved. Den skulle räcka öfver bägge helgdagarne och då stopade det minsann inte med småsmulor, ty stugan var kall och dragig så det förslog. Lyckligtvis hade man för tillfället godt om varan. Nämndemannen i Löfsta, på hvilkens mark stugan låg, brukade dagen före julafton låta en af sina drängar köra fram ett par vindfällan till bränsle öfver helgen åt Sy-Tilda och hennes småttingar och det hade han inte försummat i år heller.

Hade bara matskåpet varit lika välförsett som vedbacken, så hade det inte varit någon nöd. Men Karl Johans mage hade bäst reda på, att så inte var förhållandet. Vedhuggning ger strykande aptit och Karl Johan kom att tänka på en saga, som stod att han läsa i den en bok, som han för någon tid sedan fått till skänks af unga fröken på herrgården. Sagan handlade om en pojke, som åtog sig att äta i kapp med en jätte med fruktansvärd matlust. Karl Johan önskade att varit i där sagopojkens kläder. Han skulle ha stukat jätten utan att behöfva ta sin tillflykt till några knep.

Men det gick inte an att visa sig skral för småsyskonen. Karl Johan var ju stora bror och i moderns frånvaro familjeöfverhufvudet. Och så höll han sig tapper och högg på, så att flisorna yrde och andedräkten stod som en rök ur näsa och mun.

Men nu började det ali oroligt inne i stugan. Ljudet af halfgråtande, tvistande barnstämmor trängde ut i den kalla vinterluften och bäst det var sköts dörren upp och ett ljushårigt hufvud stacks ut.

— Karl Johan, fins det ingenting att äta? Karin och Erik gråter, så hungriga ä' de.

Nu ansåg sig Karl Johan kunna kapitulera för sin egen mages kraf med bibehållen krigsära.

— Gå in du, Knut och var inte ledsen! sade han beskyddande. Ni ska strax få varmt kaffe.

Knut försvann skyndsammast för att meddela de innevarande det hoppfulla resultatet af underhandlingen och Karl Johan följde strax efter med en börda ved.

Stugans inre bar ingalunda den prägel af vanvård och förfall, som så ofta är fattigdomens oskiljaktiga följeslagare. Möblerna voro enkla men snygga, golvet var nyskuradt, fönsterna hade hvita gardiner och ett litet fönsterbord pryddes af en yfvig myrten och en rikt blommande vinteraster. Det märktes att detta hem styrdes af en kraftig och frimodig vilja, för hvilken armodets hopplösa resignation var främmande.

Karl Johan hade snart tändt en duktig brasa i den öppna spiseln. De tre yngre syskonen gonade sig åt värmen och åsågo

med begärligt tindrande ögon hans förberedelser till hvad som för dem skulle få ersätta middagsmålet. De voro hvarken många eller omständiga dessa förberedelser. En mjuk rågbulle framletades ur skänken delades samvetsgrant i fyra lika stora delar. Två salta strömmingar halstrades på eldtången och kaffepannan fick ett uppkok på en bit cikoria.

Men var anrättningar inte öfver sig lukullisk, så var aptiten i dess ställe af prima kvalité och det stod ej länge om förr än allt var expedieradt.

— Fins det icke ett stycke bröd till? frågade Knut, i det han plockade upp några smulor, som fastnat på hans jacka. Det här var just inte mycket, det.

— Lugna dig nu, tills mor kommer hem med julmat! förmanade Karl Johan. Själf var han långt ifrån mätt, men det gick inte an att låtsa om.

— Om hon får någon, ja! mumlade Knut misstroget.

— Tala om en rolig saga! föreslog lilla Karin, en sexårig tös med ett par blå ögon, som bådo så vackert, att ingen gärna kunde neka henne något.

Asch, inte blir man mätt af sagor! menade Knut, som var en oförbätterlig materialist.

Men lillebror, som bara var tre år och allas kelgris, förenade sig med Karin.

— Ejik också tytta om sagor.

— Men hitta åtminstone på en, som handlar om mycke mat! interfolierede den oförbätterlige Knut.

Karl Johan funderade ett par minuter och så började han.

— Det var en gång en fattig kvinna, som bodde i en liten stuga i skogen med sina fyra barn. Om sommaren gick hon på dagsverke hos bönderna, om hösten plockade hon bär, som hon sålde i kungsgården, om vintern spann hon och stickade åt de rika bondmorrorna. På det viset skaffade hon mat åt sig och barnen.

Så blef det julafton och den fattiga kvinnan gick ner till byn med garn, som hon spunnit. Hemma i stugan suto barnen och väntade på att mor skulle komma tillbaka med julkost, för de hade ingenting att äta.

— Det är ju alldeles som hos oss det där, afbröt Knut. Men du skulle ju tala om mat.

— Tys du! Nu kommer det.

Djupt inne i skogen, så långt att ingen människa hittade dit, bodde en gammal jätte i sitt slott. Han var så rik, att han hade hundratals kistor fulla med guld och silfver och stora visthusbodar, där det fans mer af limpor och färskt hvetebröd och kött och fläsk och smör och ost än i sju kungsgårdar tillsammans. Det var ingen af de elaka jättarne, utan en som ville människorna väl och gärna delade med sig af sin rikedom.

Men jätten var också en klok karl, som inte gaf åt hvem som hälst. Först ville han pröfva hvad människorna ingo för.

Därför klädde han sig på julafton i en trasig päls och strödde aska i skägget och tog en stor säck på ryggen, så att han såg ut som en gammal tiggare. Det första hus

han kom till var kungsgården. Här gick han in i köket, där det stektes och brassades, så det luktade kunglig middag lång väg. Jätten bad att få hvila en stund och smaka på julkosten, men fick bara snäsor af mästerkocken.

— Här öppnar jag inte min säck, sade han och gick vidare, tills han kom till storbondens gård.

Där höllo de på att grädda hvetebröd, men när jätten bad om en liten smakbulle, slängde bondhustrun till honom en gammal torr brödkant.

— Det kan vara godt nog åt en tocken som du, mente hon.

— Här öppnar jag inte håller på säcken, mumlade jätten och så gick han, och hur han gick, så kom han till den lilla stugan i skogen.

Barnen hade ingenting att ge gammelfar, men de bjödo honom sätta sig vid brasan, och när modern kom hem från byn, där hon fått en stor limpa, skar hon också af en bit åt tiggaren och bad honom hålla till godo.

— Nu är det tid att öppna på säcken, sade jätten, och när han löst upp snöret flög där ett guldsken öfver väggar och tak, ty säcken var full af guld- och silfverkärl med de dyrbaraste och finaste rätter och allt detta skänkte jätten den fattiga kvinnan och hennes barn, och en hel hög med pängar dessutom, för det de varit goda mot tiggaren, fast de själfva hade det smått.

— Det var en vacker saga, det där,

hördes en djupt rös från dörren. Hvar har du lärt den?

— Jätten! jätten! skreko småttingarne och tryckte sig intill store bror. Karl Johan själf kände ett ögonblick hjärtat i halsgropen. Det hade blifvit mörkt och han hade i sin berättareifver inte hört att dörren öppnats.

— Stig fram och sitt! bjöd han med en röst, som han sökte göra så stadig som möjligt. Under tiden letade han rätt på tändstickorna och fick eld på den lilla gaslampan.

Den främmande såg just inte farlig ut. Det var en lång ung karl i grå kläder, pelsmössa och högskaftade känger. Någon säck hade han icke och såg inte häller ut som en tiggare.

— Hvar har du läst den där sagan, min gosse? upprepade den främmande sin fråga, då ljus blifvit tändt.

— Den satte jag ihop själf, upplyste Karl Johan, som nu återvunnit sin säkerhet.

— Är det riktigt sant det?

— Ja . . . den fattiga gumman och barnen, det skall vara mor och syskonen, det.

— Åh, på det viset. Nå, hvar har du mor?

— Det är Sy-Tilda, de kallar. Hon är nere till byn med klädningar åt nämdemans Hanna och . . .

— Nå far då? afbröt främlingen.

— Han är död. Han var magasinskarl hos handelsman. Vi bodde i byn den tiden, men jag tycker det är mycket vackrare här i skogen.

— Ja, vet du, det tycker nog jag också,

genmålde den unge mannen, skrattande åt pojkens frispråkighet.

Han fortfor att fråga ännu ett och annat och fick frimodiga, öppna svar.

Då han aflägsnade sig, tryckte han en silfverslant i handen på hvardera af barnen och Karl Johan begrep nu att främlingen måtte ha varit en rik karl, efter han hade råd att så där spendera fyra blanka tjugufemöringar. För Karl Johan var det en betydande summa, oaktadt han i sagorna aldrig räknade silfver och guld annorlunda än skäppvis.

* * *

Sy-Tilda hade kommit hem till sin stuga. Barnen hade fått hvar sin smörgås att lugna magen med och nu höll den fattiga sömmer-skan på att rusta i ordning för kvällen.

Inte skulle de behöfva svälta öfver juldagarne. Nere i byn hade hon fått både bröd och sofvel i utbyte mot sitt arbete. Men några julklappar eller ljus i granen och sådant, som barnahjärtat längtat efter, blef det intet råd till. Förut hade hon alltid hittat på någon utväg, men i år hade det misslyckats. Hon suckade, då hon såg på granbusken, som utan ljus och prydnader stod i ett hörn af rummet.

Plötsligt höras tunga stöflar knarra mot snön utanför, det skrapar och klampar i förstugan och bäst det är flyger dörren upp och en väldig säck slungas in midt på golfvet.

Både mor och barn stå där handfallna och stirra på denna oväntade uppenbarelse. Karl Johan är den som först återvinner fattningen och rusar ut för att få syn på öfverbringaren. Denne står emellertid ej till att upptäcka, men borta på vägen höras bjällror pingla.

— Det är jättens säck, jättens säck! ropade Karin och Erik alldeles yra af glädje, då stora bror kom in efter sin fruktlösa expedition.

Mycket riktigt! På säcken hängde en stor lapp med påskrift: *Till den fattiga kvinnan och de snälla barnen från jätten.*

Säcken öppnades och befanns innehålla icke precis guld och silfver, men hvad som säkert för de små var långt kärkomnare, nämligen präktiga matvaror af flere slag, ett paket ljus jämte prydnader för granen, diverse klädesplagg, bilderböcker m. m. Ingen var glömd.

Nu dröjde det inte länge förr än stugan antagit ett fästligare utseende. Julgåfvorna ordnades på ett bord och små beställsamma fingrar täflade om att göra granen i ordning.

De små voro nu alldeles öfvertygade om att den långe gråklädde herrn varit den af Karl Johan omtalade sagojätten. Till och med tviflaren och materialisten Knut hade öfvergått till den åsikten och Karl Johan visste knappt själf hvad han skulle tro.

— Hvad menar mor om saken? frågade han sakta.

— Att en god människa varit försynens redskap för att bereda oss en glad jul. "Jätten" är nog ingen annan än unge doktorn från herrgården. Jag hörde i byn att han kommit hem till julen. Vi skola tacka honom, när vi få tillfälle, men först skola vi tacka den, som är all god gåfvas gifvare. *Jean.*

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Centimetres **TIFFEN® Color Control Patches**

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
								
								